

การวิเคราะห์ความขัดแย้งทางการเมืองที่มาจากความแตกต่างระหว่างช่วงวัย

Analysis of Political Conflicts Arising from Different Generations Gap

ธีราพร ทูมมานนท์ (Theeraporn Tummanon)¹

ภักศรภักญ์ เชื้อมเจริญพรกุล (Paksornkan Cheamcharoenpornkul)²

ศุภาวดี วรรณพุกษ์ (Supawadee Wannapuek)³

พรชัย ปิริยะสันติ (Pornchai Piriya Santi)⁴

^{1,2,3,4}นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์และความมั่นคง คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา

M.A. student, Education Program in Strategy and Security, Faculty of Political Science and Law,
Burapha University

E-mail: 65920023@go.buu.ac.th

Received: 6 November 2023

Revised: 20 December 2023

Accepted: 21 June 2024

บทคัดย่อ

ความแตกต่างของแต่ละช่วงวัย (Generation) อาจส่งผลหลายอย่างในการใช้ชีวิตร่วมกันของคนในสังคมที่มาจากการเติบโตหรือการเลี้ยงดูและสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมือนกัน ส่งผลให้มีความรู้สึกรอคอย พฤติกรรมในการใช้ชีวิตมีความแตกต่างกันออกไป ประกอบกับสถานการณ์ปัจจุบันทางการเมืองที่เข้ามากระทบกับทุกชีวิตของคนในสังคม ส่งผลให้มุมมองทางการเมืองเปลี่ยนไปตามแต่ละช่วงวัยเช่นกัน จนก่อให้เกิดเป็นความขัดแย้งจากที่เห็นในปัจจุบันที่มีการเรียกร้องของกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่ไม่เห็นด้วยกับความคิดทางการเมืองในรูปแบบเดิมที่คนรุ่นเก่าที่ยังคงยึดติดกับกรอบความคิดที่ยังมีความล้าสมัย ซึ่งมีความแตกต่างจากคนรุ่นใหม่ที่มีความคิดที่แตกต่างออกไปจากมุมมองด้านเมืองในอดีตที่ผ่านมา กลุ่มคนเหล่านี้เติบโตมาพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อกับการดำเนินชีวิตของคนกลุ่มนี้ เห็นได้จากการแสดงออกทางการเมืองอยู่บ่อยครั้ง จนทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นในสังคม จากกรณีการศึกษาความขัดแย้งระหว่างช่วงวัยที่ทำให้เกิดความแตกต่างทางความคิดด้านการเมืองนั้น พบว่าสิ่งที่ควรให้ความสำคัญที่สุดคือการยอมรับและเข้าใจในความแตกต่างซึ่งกันและกัน เพื่อให้ทุกคนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข โดยในบทความนี้ผู้เขียนได้เสนอเป็น 2 ทางออกในการแก้ไขปัญหา ที่สอดคล้อง

ธีราพร ทูมมานนท์ ภัคสรกัญญ์ เชื้อมเจริญพรกุล สุภาวดี วรรณพฤษ และพรชัย พิริยะสันติ

วัฒนธรรมทางการเมืองโดยกระบวนการปลูกฝังอบรมหล่อเลาทางการเมืองผ่านสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษาอีกด้วย

คำสำคัญ: เจเนอเรชั่น, วัฒนธรรมทางการเมือง, การเมือง, การเลือกตั้ง

Abstract

Different ages group It may have many effects on people living together in society and growing up from different upbringing and environments. As a result, thoughts, feelings, and behaviors in living life are different. Combined with the current political situation that plays a role in every life of everyone in society. As a result, political views change according to each age group as well. Until causing a conflict from what is seen today with the demands of the new generation who do not agree with the old political ideas of the older generation who still cling to the existing ideas. obsolescence This is different from the new generation who have different views on cities in the past. These groups of people grew up with changes in political conditions that affected the lives of this group of people. This can be seen from their frequent political expressions. Until causing conflict in society from the case of studying conflicts between generations that cause differences in political thinking. It was found that the thing that should be given the most importance is acceptance and understanding of each other's differences. So that everyone in society can live together happily.

Keywords: Generation, Political Culture, Politics, Election Vote

บทนำ

ปัจจุบันประเทศได้เข้าสู่ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งในด้านสังคมนั้น เป็นเหตุทำให้เกิดความหลากหลายในเชิงพฤติกรรมของประชากรที่ปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัด ซึ่งในความแตกต่างของการเกิดที่ต่างยุคต่างสมัยกันล้วนทำให้เกิดความไม่เข้าใจซึ่งกันและกัน และอาจทำให้เกิดปัญหาความแตกแยกได้ ในความแตกต่างระหว่างช่วงวัยของประชากร หรือ *Generation Gap* นี้ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ต้องทำความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างช่วงวัย เพื่อลดการเกิดความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นในสังคม ซึ่งความต่างของคนแต่ละเจเนอเรชั่นอาจเป็นเรื่องยากสำหรับใครหลาย ๆ คน แต่หากเราทำความเข้าใจและยอมรับกับสิ่งที่เกิดขึ้นเพื่อทลายช่องว่างระหว่างวัย สร้างความเข้าใจในคนแต่ละเจเนอเรชั่น ก็สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้ เพียงแค่เข้าใจถึงความแตกต่าง ยอมรับว่าคนเราถูก

หล่อหลอมมาไม่เหมือนกัน คนที่มีความเชื่อหรือทัศนคติต่อชีวิตไม่เหมือนกัน โดยต้องหาจุดศูนย์รวมของทุกกลุ่มเข้าด้วยกันในรูปแบบที่แตกต่างแต่ไม่แตกแยก

ดังนั้นความแตกต่างระหว่างช่วงวัย จึงเป็นสาเหตุอีกประการที่ทำให้คนมีความเชื่อหรือทัศนคติที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความคิดเห็นด้านการเมืองที่ปรากฏเห็นได้ชัดเจนจากสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เช่น การแบ่งขั้วความคิดทางการเมือง (Political polarization) ถือเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องปกติในสังคมประชาธิปไตย ที่มาจากความคิดที่แตกต่างกันในมุมมองด้านการเมือง การแบ่งขั้วความคิดทางการเมืองภายในบริบทสังคมของไทยในช่วงหลายที่ผ่านมานั้น มีเกิดขึ้นในรูปแบบที่หลายคนเรียกว่าการเมืองสีเสื้อ ระหว่างผู้คนที่มีความเชื่อทางเศรษฐกิจสังคมที่แตกต่างกัน ที่มีความคิดเห็นและจุดยืนทางการเมืองที่แตกต่างกัน และสิ่งที่เพิ่มเติมจากความขัดแย้งในรูปแบบเก่าที่เคยพบเจอ คือการก่อตัวของกลุ่มคนรุ่นใหม่^{1*} (Younger generation) กลุ่มคนเหล่านี้เคยเป็นเด็กในสมัยของความขัดแย้งข้างต้น แต่ปัจจุบันคนกลุ่มนี้เริ่มเติบโตขึ้นและอยู่ในวัยที่มีสิทธิ์มีเสียงในการแสดงความคิดเห็นของตัวเองได้ ทำให้พวกเขาก้าวเข้ามามีบทบาททางสังคมในด้านการเมืองและการปกครองของประเทศมากขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ (วสะ บุรพาเดชะ และอนันต์ โอสถศิลป์, 2563)

สิ่งสำคัญของความแตกต่างระหว่างช่วงวัยที่จะส่งผลให้เกิดการมองภาพทางการเมืองที่ไม่เหมือนกันนั้น และความแตกต่างนี้อาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างคนในครอบครัวที่มีความต่างของเจเนอเรชันในที่สุด ดังนั้นในบทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการนำเสนอความเชื่อหรือทัศนคติช่วงวัยของประชากรในช่วงต่าง ๆ ที่นำไปสู่การมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่แตกต่างกัน ตลอดจนเหตุการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่แตกต่างกัน เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปในการอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข โดยปราศจากความขัดแย้ง

การแบ่งช่วงวัยของประชากร

ทฤษฎีเจเนอเรชัน เป็นทฤษฎีที่ใช้อธิบายความแตกต่างของคนต่างรุ่น โดยแบ่งเจเนอเรชันตามช่วงปีเกิด (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2563) เจเนอเรชันมีความคิดริเริ่มมาจากแนวคิดของชาวตะวันตก การจัดกลุ่มลักษณะนี้ก่อให้เกิดการศึกษาวิเคราะห์ความแตกต่างด้านความคิดและพฤติกรรมในการใช้ชีวิต การบริโภคและการทำงาน ทำให้เข้าใจคุณลักษณะของประชากรในแต่ละยุคสมัยดีขึ้น ในปัจจุบันนี้มีการนำแนวคิดและผลการศึกษาดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการหลายแขนง ไม่ว่าจะเป็นการตลาด การพัฒนาองค์กร การบริหารทรัพยากรมนุษย์ เป็นต้น มักแบ่งกลุ่มเจเนอเรชันโดยมองเรื่องอายุคนเป็นเกณฑ์มากกว่าอายุงาน (กานต์พิชชา เก่งการช่าง, 2556)

* คนรุ่นใหม่ หมายถึง กลุ่มคนที่มีช่วงอายุระหว่าง 26-41 ปี อยู่ในเจเนอเรชันแซด (Generation Z) และหมายรวมถึงกลุ่มคนที่มีช่วงอายุตอนต้นระหว่าง 42-57 ปี ของเจเนอเรชันแซด (Generation Z)

สรรเพชญ์ ไชยสิทธิ์สวัสดิ์ (2557) กล่าวว่าสังคมในปัจจุบันนี้ แบ่งเป็นกลุ่มคน 4 เจเนอเรชั่นได้แก่

กลุ่มที่ 1 เจเนอเรชั่น บี (Baby Boomer Generation) หรือ "Gen-B" ซึ่งเป็นคนสูงอายุในปัจจุบัน (พ.ศ. 2489 - 2507) คนกลุ่มนี้เป็นผลผลิตหลังสงครามโลก ครั้งที่ 2 ที่แต่ละประเทศต้องการเร่งผลิตประชากรเพื่อมาพัฒนาประเทศที่บอบช้ำ โดยเขาได้รับรู้ถึงความลำบากของพ่อแม่ความแร้นแค้นทางเศรษฐกิจ ภาวะวุ่นวายต่าง ๆ ทำให้มีความอดทนสูง สู้งาน ชอบทำงานและประสบความสำเร็จด้วยตัวเองเนื่องจากมีประชากรจำนวนมากที่เกิดในช่วงเดียวกันทำให้มีการแข่งขันสูง นอกจากนี้คนเจนบียังยึดติดกับระบบชนชั้น ในที่นี้หมายถึง การมีความเชื่อ ความคิดในรูปแบบเดิม ๆ จากที่ได้มาจากการถูกหล่อหลอมของสิ่งแวดล้อมในสังคมไทย ที่มีการแบ่งแยกชนชั้นทางสังคมในอดีต เป็นระบบเจ้าขุนมูลนาย เป็นต้น ซึ่งในการทำงานในสมัยก่อนนั้น เป็นยุคสมัยที่เทคโนโลยียังไม่ทันสมัยและแพร่หลาย ทำให้องค์ความรู้ตกอยู่กับชนชั้นนำหรือชนชั้นปกครอง ฉะนั้น พวกเขาจึงเชื่อมั่นและรับฟังคำสั่งจากผู้นำหรือหัวหน้างานที่มีองค์ความรู้มากกว่า ขณะเดียวกันคนยุคนี้ใช้ชีวิตเรียบง่าย เป็นคนเก็บออมมากกว่าใช้จ่าย

กลุ่มที่ 2 เจเนอเรชั่น เอ็กซ์ (Generation X) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า "Gen-X" ซึ่งเป็นคนวัยทำงานในยุคปัจจุบัน (พ.ศ. 2508 - 2522) เป็นผลกระทบจากการผลิตประชากรล้นจนต้องคุมกำเนิด ขณะเดียวกันเทคโนโลยีเริ่มทันสมัยและแพร่หลายขึ้นและเริ่มมีตัวเลือกมากขึ้น ทำให้คนกลุ่มนี้เริ่มมีความอดทนน้อยลงมักจะตั้งคำถามว่าทำไมชีวิตต้องทนในเมื่อมีโอกาสและตัวเลือกมากขึ้น คนเจนนี้ยังทำงานด้วยตัวเองยึดระบบชนชั้นน้อยลง เก็บออมและใช้เท่าที่มี เลือกทำงานที่ชอบ รักอิสระ และมีความคิดสร้างสรรค์แหวกกรอบ

กลุ่มที่ 3 เจเนอเรชั่นวาย (Generation Y) หรือ "Gen-Y" ซึ่งเป็นคนวัยตั้งแต่มัธยมศึกษาตอนปลายถึงเริ่มทำงานใหม่ (พ.ศ. 2523 - 2540) คนกลุ่มนี้เกิดมาพร้อมเทคโนโลยีทันสมัยและแพร่หลาย รวมทั้งองค์ความรู้ ทำให้มีความอดทนเริ่มน้อยลง สมารถสั้นขึ้น ชอบ Copy - Paste และเปลี่ยนงานบ่อย คนเจนนี้ไม่ชอบชนชั้น ซึ่งตรงนี้หมายถึงการทำงานและใช้ชีวิต โดยเด็กยุคนี้ชอบการทำงานเป็นทีม ทำงานร่วมกันมากกว่าฟังคำสั่งจากหัวหน้าหรือผู้นำอย่างเดียว และการบังคับบัญชาจากพ่อแม่

กลุ่มที่ 4 เจเนอเรชั่นซี หรือแซด (Generation Z) หรือ "Gen-Z" (พ.ศ. 2540 ขึ้นไป) ซึ่งเป็นคนกลุ่มวัยตั้งแต่แรกเกิดถึงมัธยมศึกษาตอนต้น คนกลุ่มนี้เกิดมาด้วยการเลี้ยงดูที่เพียบพร้อม เทคโนโลยีทันสมัยและแพร่หลาย รวมถึงองค์ความรู้และมีตัวเลือกมาก ทำให้คนกลุ่มนี้มักทำในสิ่งที่ชอบ ชอบความสะดวกสบายไม่ชอบพิธีการและสามารถทำอะไรหลาย ๆ อย่างได้ในคราวเดียวกัน

ตารางที่ 1 สรุปลักษณะของแต่ละช่วงวัย

ช่วงวัย (Generation)	ช่วงเกิด	ลักษณะ
กลุ่มที่ 1 เจเนอเรชันบี (Baby Boomer Generation)	พ.ศ. 2489 - 2507	เชื่อมั่นและรับฟังคำสั่งจากผู้นำหรือหัวหน้างานที่มีองค์ความรู้มากกว่า ขณะเดียวกันคนยุคนี้ใช้ชีวิตเรียบง่าย เป็นคนเก็บออมมากกว่าใช้จ่าย
กลุ่มที่ 2 เจเนอเรชันเอ็กซ์ (Generation X)	พ.ศ. 2508 - 2522	มีความอดทนน้อยลง ทำงานด้วยตัวเอง ยึดระบบชนชั้นน้อยลง เก็บออมและใช้เท่าที่มี เลือกรับงานที่ชอบ รักอิสระ และมีความคิดสร้างสรรค์แหวกกรอบ
กลุ่มที่ 3 เจเนอเรชันวาย (Generation Y)	พ.ศ. 2523 - 2540	สมาธิสั้นขึ้น เปลี่ยนงานบ่อย ไม่ชอบชนชั้น ซึ่งตรงนี้หมายถึงการทำงานและใช้ชีวิต ชอบการทำงานเป็นทีม ทำงานร่วมกันมากกว่าฟังคำสั่งจากหัวหน้างานหรือผู้นำอย่างเดียว และการบังคับขู่เข็ญจากพ่อแม่
กลุ่มที่ 4 เจเนอเรชันซีหรือแซด (Generation Z)	พ.ศ. 2540 ขึ้นไป	ทำในสิ่งที่ชอบ ชอบความสะดวกสบาย ไม่ชอบพิธีการ และสามารถทำอะไรหลาย ๆ อย่างได้ในคราวเดียวกัน

มุมมองด้านการเมืองที่แตกต่างกันของแต่ละช่วงวัย

สถานการณ์การเมืองไทยในปัจจุบัน ได้แสดงให้เห็นถึงมุมมองทางการเมืองที่แตกต่างกันของคนในแต่ละช่วงวัย อันเป็นผลมาจากการเติบโตมาในสภาพสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้เขียนได้ทำการสรุปลักษณะทางความคิดด้านการเมืองโดยแบ่งช่วงวัยออกเป็น 4 ช่วงดังนี้

ตารางที่ 2 สรุปมุมมองทางการเมืองของแต่ละช่วงวัย

ช่วงวัย (Generation)	ช่วงเกิด	มุมมอง
กลุ่มที่ 1 เจเนอเรชันบี (Baby Boomer Generation)	พ.ศ. 2489 - 2507	เป็นพวกอนุรักษนิยม ไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงสิ่งใหม่ ยึดมั่นในกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด ยึดติดกับการเมืองรูปแบบเดิม
กลุ่มที่ 2 เจเนอเรชันเอ็กซ์ (Generation X)	พ.ศ. 2508 - 2522	มีความสนใจด้านการเมืองน้อยกว่าเจนอื่น เพราะโตมาพร้อมกับการพัฒนาประเทศที่ไม่มีเสถียรภาพมอง

ช่วงวัย (Generation)	ช่วงเกิด	มุมมอง
		ปัญหาเศรษฐกิจสังคมเป็นหลัก แต่มีการตั้งคำถามกับสภาพการเมืองในสังคมที่เกิดขึ้น
กลุ่มที่ 3 เจเนอเรชั่นวาย (Generation Y)	พ.ศ. 2523 - 2540	เติบโตท่ามกลางความเคลื่อนไหวทางการเมือง เข้าถึงเทคโนโลยีได้ง่าย อินกับข่าวสารการเมืองในสื่อออนไลน์ กล้าแสดงออกและแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เพราะรู้สึกว่าจะนำไปสู่โอกาสความก้าวหน้าของชีวิต
กลุ่มที่ 4 เจเนอเรชั่นซีหรือแซด (Generation Z)	พ.ศ. 2540 ขึ้นไป	เกิดมาพร้อมกับข่าวสารการเมืองที่เข้าถึงง่ายผ่านสื่อออนไลน์ เห็นสังคมการเมืองที่แตกต่างมากกว่าเจนอื่น ทำให้กล้าคิด กล้าพูด หากไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่เกิดขึ้นในระบบการเมืองก็จะโต้แย้งทันที

จากความแตกต่างทางความคิดของแต่ละเจเนอเรชันในมุมมองด้านการเมือง ที่มีปัจจัยหลายอย่างมาเป็นส่วนเกี่ยวข้องทั้งสภาพแวดล้อม สถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น รวมไปถึงช่วงเวลาของการเติบโตล้วนเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน โดยมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

แนวคิดวัฒนธรรมทางการเมือง

แนวคิดวัฒนธรรมทางการเมือง (Political culture) ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้อธิบายแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมไว้ว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล ที่มาจากความเชื่อ (Beliefs) ค่านิยม (Values) และทัศนคติทางการเมือง (Attitude) ของบุคคลซึ่งได้รับการถ่ายทอดปลูกฝังสืบต่อกันมา จนกระทั่งบุคคลยอมรับและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติทางการเมืองของสังคม (สมบัติ ชำรงธัญวงศ์, 2549, หน้า 649-650) ในขณะที่ลิจิต ชีรเวกิน (2529, หน้า 116) อธิบายว่าวัฒนธรรมทางการเมือง คือ แบบแผนในการคิดเรื่องการเมือง หรืออำนาจของคนในสังคมหนึ่ง ซึ่งเป็นทั้งความรู้ ความเชื่อ อุดมการณ์ ค่านิยมทางการเมือง เป็นแบบอย่างในการกระทำหรือการดำเนินการทางการเมือง อีกทั้งยังเป็นวัฒนธรรมเชิงสัญลักษณ์อีกด้วย

กระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมือง เป็นกระบวนการที่มีรูปแบบเหมือนกับกระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางสังคม เนื่องจากวัฒนธรรมทางการเมือง (Political culture) คือ ส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสังคม (Social culture) โดยวัฒนธรรมทางการเมืองจะเกี่ยวข้องเฉพาะการเมืองเป็นหลัก โดยมีกระบวนการเกิดดังนี้ (สมบัติ ชำรงธัญวงศ์, 2549, หน้า 653)

1. กระบวนการปลูกฝังอบรมกล่อมเกลาทางการเมือง (Political socialization process) บุคคลในสังคมจะผ่านกระบวนการปลูกฝังอบรมหล่อหลอมกล่อมเกลาทางการเมืองมาแต่แรกเกิด โดยเริ่มต้นตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ที่ทำงาน และจากสิ่งแวดล้อมโดยรวมโดยกระบวนการจะเกิดทั้งทางตรงและทางอ้อม

2. ความรู้ทางการเมือง (Political knowledge) เกิดจากกระบวนการปลูกฝังอบรม กล่อมเกลาทางการเมืองทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้บุคคลเกิดความรู้ทางการเมือง จากความรู้ทางกว้างจนถึงความรู้ทางลึก เช่น ความรู้เกี่ยวกับอุดมการณ์ของระบอบการเมืองต่าง ๆ ได้แก่ ระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์ ระบอบเผด็จการทหาร และระบอบประชาธิปไตย เป็นต้น หรือความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมและพฤติกรรมทางการเมืองรูปแบบต่าง ๆ ทั้งจากการปลูกฝังจากครอบครัว โรงเรียน และจากสื่อต่าง ๆ กระบวนการนี้จะทำให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองในมุมมองที่หลากหลาย

3. ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง (Political beliefs, Values, Attitudes) เมื่อบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับการเมืองไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมหรือเป็นความรู้แก่ผิวเผินหรือแบบลึกซึ้ง กระบวนการรับรู้ (Perception process) ของแต่ละคนจะทำหน้าที่ในการกลั่นกรอง หากเห็นว่าสิ่งใดไม่ดีจะเกิดการปฏิเสธ แต่ถ้าเห็นว่าดีเพราะเป็นที่นิยมของบุคคลทั่วไปหรือหลักการที่ดี กระบวนการรับรู้จะทำให้เกิดการยอมรับจนกลายเป็นความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมืองของบุคคล ซึ่งมีลักษณะดังนี้ (สมบัติ ชำรงชัยวงศ์, 2549, หน้า 655-657)

1) ระบบความเชื่อ (Beliefs) เป็นความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ดำรงอยู่ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือเป็นสิ่งที่ผิด เป็นการประเมินค่าถึงสิ่งที่เป็นอยู่ว่าดีหรือเลว หรือเป็นความเชื่อเกี่ยวกับวิธีหรือเป้าหมายของการกระทำว่าเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาหรือไม่ ความเชื่อเป็นสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของบุคคลเมื่อบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับการเมือง และเห็นว่าการเมืองระบบใดดีก็จะยอมรับและยึดถือกลายเป็นความเชื่อทางการเมืองของตน อาทิ ความเชื่อเกี่ยวกับระบอบการเมืองต่าง ๆ ของบุคคล และกลุ่มบุคคล

2) ค่านิยม (Values) เป็นความเชื่อที่ยึดถือสืบต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน เป็นความเชื่อเกี่ยวกับวิธีหรือเป้าหมายการกระทำของบุคคลและกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะยืนยงถาวรต่างกับสมัยนิยม (Fashion) ที่ไม่ยืนยงถาวร เป็นความเชื่อที่มีผลต่อการกระทำในระยะสั้นแล้วเลือนหายไป ค่านิยมทางการเมืองจึงเป็นการแสดงออกของความเชื่อทางการเมืองในรูปแบบของการกระทำที่สามารถมองเห็นได้ อาทิ ค่านิยมเผด็จการและค่านิยมประชาธิปไตย เป็นต้น การกระทำต่าง ๆ ของบุคคลและกลุ่มบุคคลจะทำให้รู้ว่าบุคคลเหล่านี้มีความเชื่อทางการเมืองอย่างไร

3) ทัศนคติ (Attitude) เป็นความรู้สึกของบุคคลที่ตั้งสมมาจากประสบการณ์อันยาวนานและมีผลต่อการตอบสนองสิ่งต่าง ๆ ด้วยลักษณะของความรู้สึกและความพอใจของตน ดังนั้นทัศนคติทางการเมืองจึงเกิดขึ้นจากกระบวนการรับรู้ทางการเมืองของบุคคล จนกระทั่งทำให้เกิดความเชื่อทางการเมืองเกี่ยวกับลัทธิหรือระบอบการเมืองต่าง ๆ และการแสดงออกในรูปแบบของความรู้สึกทางการเมือง อาทิ รู้สึก

พอใจกับระบอบประชาธิปไตยที่เคารพในเรื่องเสรีภาพ ความเสมอภาค และความยุติธรรมของคนในสังคม และความรู้สึกไม่พอใจกับระบอบการเมืองที่ละเมิดสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคล เป็นต้น

4) พฤติกรรมทางการเมือง (Political behaviors) เมื่อบุคคลมีความเชื่อ ค่านิยมและทัศนคติทางการเมืองอย่างใดก็จะส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมทางการเมืองอย่างนั้น เช่น บุคคลใดมีความเชื่อในระบอบประชาธิปไตย บุคคลนั้นก็จะเคารพในสิทธิเสรีภาพทั้งของตนเองและผู้อื่นจะเห็นคุณค่าของความเสมอภาคและความยุติธรรมของสังคม ถ้ามีการเลือกตั้งก็จะไปใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ ถ้ามีการแสดงความคิดเห็นก็จะเข้าร่วมในการแสดงความคิดเห็นและการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล พฤติกรรมการเมืองเหล่านี้จะเกิดจากอิทธิพลของความเชื่อ ค่านิยม และ ทัศนคติทางการเมืองของแต่ละบุคคล

5) วัฒนธรรมทางการเมือง (Political culture) เมื่อบุคคลมีพฤติกรรมทางการเมืองจนกลายเป็นแบบแผน (Pattern) คือ กลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่สามารถคาดหมายได้ เช่น บุคคลที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งเสมอ บุคคลที่กล้าแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างตรงไปตรงมา และบุคคลที่เคารพในความเสมอภาคของผู้อื่น พฤติกรรมทางการเมืองที่เป็นแบบแผนเช่นนี้ จะกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลนั้นหรือกลุ่มนั้น

กาลเวลาที่เปลี่ยนผ่านยุคสมัยจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนรุ่นหนึ่ง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ทางสังคม เช่น มิติทางสังคม การเมือง เศรษฐกิจ เทคโนโลยีและการสื่อสาร ยังส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางสังคมของไทยหลายประการ ทั้งวิถีการดำเนินชีวิต แนวความคิดที่เปลี่ยนแปลงไป การเปลี่ยนแปลงนี้ยังรวมถึงการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางการเมืองอีกด้วย

ในสังคมปัจจุบันที่ประกอบไปด้วยคนหลากหลายช่วงวัย วัฒนธรรมทางการเมืองของคนแต่ละช่วงวัยจึงมีความแตกต่างกัน เนื่องจากการเติบโตมาในสภาพบริบทของสังคมไทยที่แตกต่างกัน กระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมืองของคนแต่ละช่วงวัยจึงแตกต่างกัน โดยกระบวนการกล่อมเกลาวัฒนธรรมทางการเมืองของเจนเอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์สเกิดขึ้นจากสถาบันครอบครัวเป็นหลัก เพราะคนรุ่นนี้ใกล้ชิด และให้ความสำคัญกับสถาบันครอบครัว ว่าเจนเอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์สมักเติบโตมาในครอบครัวใหญ่ และเป็นครอบครัวขยาย การกล่อมเกล่าทางการเมืองที่เกิดจากครอบครัวจึงมีผลต่อเจนเอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์สมาก ในขณะที่เจนเอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์สยังมีลักษณะเฉพาะ คือ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงจากประสบการณ์การดำเนินชีวิตที่ยาวนานกว่ารุ่นอื่น คนกลุ่มนี้จึงพร้อมถ่ายทอดความเชื่อ ค่านิยม และ ทัศนคติทางการเมือง ส่งต่อไปยังรุ่นลูกหลานด้วยความเชื่อมั่นว่าประสบการณ์ทางการเมืองของตนเองนั้นเป็นสิ่งที่มีความค่าและประโยชน์ต่อสังคม (โกวิท วงศ์สุรวัฒน์, 2557) ในขณะที่เจนเอเรชั่นเอ็กซ์ กระบวนการกล่อมเกล่าวัฒนธรรมทางการเมืองเกิดจากกลุ่มเพื่อน และญาติพี่น้องที่อยู่ในวัยเดียวกัน โดยเจนเอเรชั่นเอ็กซ์มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ชอบการบังคับให้อยู่ในกรอบหรือชุดความเชื่อที่ตนไม่เห็นด้วย การพูดคุยประเด็นทางการเมืองกับคนในวัยเดียวกัน จึงทำให้เจนเอเรชั่นเอ็กซ์รู้สึกที่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระเต็มที่ มากกว่าการพูดคุยกับคนในครอบครัว (ศรีกัญญา มงคลศิริ, 2548) เจนเอเรชั่นวาย

กระบวนการกล่อมเกลாதงวัฒนธรรมการเมืองของเจนอเรชั่นวาย เกิดจากสถาบันครอบครัวเป็นหลัก โดยคนรุ่นนี้มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ต้องการการยอมรับและความเข้าใจ เปิดใจยอมรับความแตกต่างได้ เจเนอเรชั่นวายจึงกล้าที่จะพูดคุยเรื่องราวทางการเมืองกับครอบครัวและคนรอบข้าง แม้ว่าจะอยู่ในคนละช่วงวัยและมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน (กานต์พิชชา เก่งการช่าง, 2556) เจเนอเรชั่นซีหรือแซด กระบวนการกล่อมเกลาวัฒนธรรมทางการเมืองเกิดจากสื่ออินเทอร์เน็ตในหลากหลายช่องทางเป็นหลัก เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ล้วนเกิดขึ้นบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ อินเทอร์เน็ตจึงเป็นสิ่งที่มืผลต่อหลาย ๆ กระบวนการเรียนรู้และกล่อมเกลาของเจนอเรชั่นแซด นอกจากนี้เจนอเรชั่นแซดยังมีความสนใจการเมือง และพร้อมจะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ด้วยความมุ่งหวังที่จะมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และพัฒนาประเทศได้ (อรวรรณ สว่างอารมณ์, 2563, หน้า 124) โดยผู้เขียนได้แบ่งลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองของคนรุ่นต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 3 สรุปวัฒนธรรมการเมืองของแต่ละช่วงวัย

ช่วงอายุ (Generation)	พฤติกรรมทางการเมือง	วัฒนธรรมทางการเมือง
กลุ่มที่ 1 เจเนอเรชั่นบี (Baby Boomer Generation)	- ติดตามการเมืองผ่านโทรทัศน์ หรือหนังสือพิมพ์มากกว่า หากเป็นสื่อออนไลน์ก็จะอยู่กับแพลตฟอร์มที่มีความสนใจเฉพาะกลุ่ม เช่น Line, Facebook ซึ่งมักเป็นการสื่อสารแบบทางเดียว และเนื้อหาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน	- ให้ความสำคัญกับความมั่นคงของตัวเอง มากกว่าจะไปเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของสังคม
กลุ่มที่ 2 เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ (Generation X)	- ติดตามการเมืองผ่านทางสื่อออนไลน์ เช่น Facebook, Line, Google - มีการแสดงออกทางการเมืองด้วยความระมัดระวัง	- ไม่ให้ความสำคัญกับการเมืองอย่างจริงจัง เพราะมองว่าเป็นเรื่องไกลตัว แต่มีแนวโน้มจะไปทางเสรีนิยมเพิ่มมากขึ้น
กลุ่มที่ 3 เจเนอเรชั่นวาย (Generation Y)	- ติดตามการเมืองผ่านทางสื่อออนไลน์ เช่น Facebook, Twitter - กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น และเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง	- ยึดมั่นต่อหน้าที่ของความเป็นพลเมือง เปิดรับความเห็นต่างที่หลากหลาย

ช่วงอายุ (Generation)	พฤติกรรมทางเมือง	วัฒนธรรมทางการเมือง
กลุ่มที่ 4 เจเนอเรชันซี หรือแซด (Generation Z)	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามการเมืองผ่านทางสื่อออนไลน์ เช่น Facebook, Twitter และการพูดคุยกับคนรอบข้างในวัยเดียวกัน - มีแนวโน้มความสนใจในการเมืองมากกว่าคนรุ่นอื่น - มีความพร้อมที่จะเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ด้วยมีความมุ่งหวังจะมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง และการพัฒนาประเทศ 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ความสำคัญกับเรื่องเสรีภาพ การเรียกร้องความเสมอภาคทางสังคมและการเมือง มีความเป็นปัจเจกชนต้องการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง และมีความตระหนักในหน้าที่ของพลเมือง

จากการศึกษาพบว่าช่วงวัยที่มีความขัดแย้งทางการเมืองมากที่สุด คือ เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ส เจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันแซด โดยการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ทำให้การเติบโตของเจเนอเรชันวาย และเจเนอเรชันแซดแตกต่างไปจากคนรุ่นก่อน ที่ไม่อาจนิ่งเฉยหรือไม่ตั้งคำถามกับสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมที่ส่งผลกระทบต่อตัวพวกเขาเองโดยตรงได้ ในขณะที่เจเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์สก็มองคนรุ่นใหม่เป็นเพียง “ผู้อ่อนประสบการณ์และความรู้” (กนกรัตน์ เลิศชูสกุล, 2564, หน้า 164) โดยมองว่าตัวเองมีความรู้และประสบการณ์ที่มากกว่า เพราะประสบความสำเร็จมาก่อน และมองว่าการที่คนรุ่นใหม่ถูกชักชวนเรียกร้องในเรื่องต่าง ๆ เป็นการท้าทาย และมีพฤติกรรมก้าวร้าว เพราะไม่เชื่อฟังสิ่งที่คนรุ่นก่อนสอน

อิทธิพลของวัฒนธรรมทางการเมือง: ความแตกต่างระหว่างช่วงอายุที่ส่งผลต่อระบบความคิดทางการเมือง

วัฒนธรรมทางการเมืองนั้นถือเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมในสังคม ที่เป็นรูปแบบของความคิดทัศนคติ และความเชื่อในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล วัฒนธรรมทางการเมืองจึงเป็นเสมือนแนวทางในการเสริมพลังให้ประชาชนได้ยึดถือปฏิบัติ ในฐานะที่เป็นสมาชิกของระบบการเมือง อีกทั้งเป็นปัจจัยสำคัญที่เสริมสร้างให้เกิดความชอบธรรมทางการเมืองให้กับระบบการปกครอง อันจะเป็นผลทำให้ระบบการเมืองการปกครองของประเทศดำรงคงอยู่ได้อย่างราบรื่น นอกจากนี้ วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นหรือริเริ่มให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง อาจกล่าวได้ว่า อิทธิพลของวัฒนธรรมทางการเมืองในสังคมไทยนั้น ถือเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาทางการเมืองโดยตรง ในปัจจุบันการ

เกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองต่าง ๆ ล้วนเป็นผลมาจากอิทธิพลของวัฒนธรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล

ความแตกต่างระหว่างช่วงวัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างทางความคิดทางการเมือง และอาจนำไปสู่ความขัดแย้งทางการเมืองนั้น ได้ส่งผลกระทบต่อคนทุกช่วงวัยในสังคมที่เต็มไปด้วยสถานการณ์ทางการเมืองที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และจากเหตุการณ์รัฐประหารเมื่อปี 2557 ที่ทำให้คนรุ่นใหม่ตั้งคำถามกับระบบการปกครองของประเทศไทยเกี่ยวกับหลักประชาธิปไตย นำไปสู่การแสดงออกหรือการเรียกร้องสิทธิ เสรีภาพ ผ่านการชุมนุมทางการเมือง เพื่อต้องการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ทำให้เกิดการแบ่งฝ่ายออกเป็นสองพวกระหว่างคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่ โดยการแสดงออกทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ในยุคนี้คือการเห็นการเมืองในรูปแบบที่เป็นประชาธิปไตยให้สังคมเกิดความเสมอภาคเท่าเทียมกัน และมองว่าสภาพการเมืองที่เกิดขึ้นเป็นผลพวงมาจากวัฒนธรรมการเมืองที่มาจากคนรุ่นเก่า (อรรถสิทธิ์ พานแก้ว, 2562)

และอีกหนึ่งเหตุการณ์ที่สำคัญที่เป็นจุดเปลี่ยนแปลงทางการเมือง คือในปี 2563 ภายหลังที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยตัดสินยุบพรรคอนาคตใหม่ ได้กลายมาเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของการเมืองไทย ที่ทำให้กลุ่มเยาวชน คนรุ่นใหม่อย่างเจนเอเรชั่นวายและเจนเอเรชั่นแซดออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองกันมากขึ้น ผ่านการชุมนุมเรียกร้องประชาธิปไตยและการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ทำให้เกิดกลุ่ม “แฟลชม็อบ”^{*} จากนักศึกษาและคนรุ่นใหม่ที่รวมตัวกันออกมาแสดงออกทางการเมืองทั่วประเทศ ทั้งในสังคมออนไลน์และการแสดงออกทางการเมืองอย่างการชุมนุมประท้วงในพื้นที่สาธารณะ โดยประเด็นหลักของการชุมนุมคือเพื่อแสดงออกถึงการไม่เห็นด้วยต่อการยุบพรรคอนาคตใหม่ ที่มีฐานเสียงส่วนใหญ่เป็นนักเรียน นักศึกษา และคนรุ่นใหม่

นอกจากการชุมนุมในพื้นที่สาธารณะแล้วนั้น ยังได้เกิดปรากฏการณ์คู่ขนานกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองในโรงเรียนและสถานศึกษาหลายแห่ง ที่นักเรียนได้มีการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมืองผ่านการ “ชูสามนิ้ว” และติดโบว์ขาวด้านเผด็จการ และนำไปสู่การเคลื่อนไหวของกลุ่มคนรุ่นใหม่ในนาม “คณะราษฎร 2563” เป็นการรวมตัวกันของกลุ่มคลื่นลูกใหม่ ที่พยายามจะเปลี่ยนแปลงและเรียกร้องให้มีการปฏิรูปประเทศ ทั้งในด้านการศึกษา ความหลากหลายทางเพศ สิทธิเสรีภาพ ตลอดจนความเท่าเทียมและความเสมอภาค ซึ่งถือเป็นความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมการเมืองในรูปแบบเก่ากับวัฒนธรรมการเมืองของคนรุ่นใหม่อย่างเห็นได้ชัด ต่อมาได้มีการรวมตัวกันของกลุ่ม “ไทยภักดี” เป็นการรวมกลุ่มของคนที่มีแนวคิดแบบอนุรักษนิยม ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนเจนเอเรชั่นเบบี้บูมเมอร์ส ซึ่งได้ถือกำเนิดขึ้นและมีบทบาทมากในช่วงสถานการณ์ทางการเมืองที่มีการออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ ในการรวมตัวกัน

---

^{*} แฟลชม็อบ (Flashmob) หมายถึง กลุ่มคนที่นัดหมายมารวมตัวกันในพื้นที่สาธารณะ เพื่อแสดงออกเชิงสัญลักษณ์บางอย่างในระยะเวลาสั้น ๆ ชูสามนิ้ว หมายถึง การแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมืองถึงจุดยืนการต่อต้านระบบเผด็จการทางการเมืองและเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตย

ของกลุ่มไทยภักดี ถือเป็นอีกประเด็นที่ทำให้เห็นความขัดแย้งทางการเมืองได้อย่างชัดเจน ที่มีมุมมองทางการเมืองที่ต่างกับกลุ่มเยาวชนอย่างสิ้นเชิง (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2563)

นอกจากนี้ยังมีการรวมตัวของคนรุ่นใหม่หลากหลายกลุ่มที่ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง เช่น กลุ่มนักเรียนเลว กลุ่มเยาวชนปลดแอก กลุ่มแนวร่วมธรรมศาสตร์และการชุมนุม กลุ่มไอลอว์ และกลุ่มคณะราษฎร 2563 เป็นต้น ซึ่งคนส่วนใหญ่ที่เป็นสมาชิกกลุ่มเหล่านี้ล้วนเป็นคนรุ่นใหม่อย่างเจนเนอร์เรชั่นวาย และเจนเนอร์เรชั่นแซดเป็นเยาวชนที่อยู่ในวัยเรียน ทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างสถาบันการศึกษาแก่นักเรียน รวมไปถึงปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว เป็นผลมาจากคนรุ่นพ่อแม่ที่มีความคิดไม่เห็นด้วยในการแสดงออกหรือการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ที่เป็นลูก ในการแสดงออกผ่านการเรียกร้องชุมนุมรูปแบบต่าง ๆ เพราะด้วยสภาพการเติบโตที่เกิดมาท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมการเมืองที่แตกต่างกัน ส่งผลให้คนแต่ละรุ่นมีความเชื่อและทัศนคติที่เกี่ยวกับการเมืองไม่เหมือนกัน และด้วยการแสดงออกทางการเมืองของคนรุ่นใหม่จากเหตุการณ์ข้างต้นนั้น ทำให้คนรุ่นเก่าไม่เห็นด้วยกับวิธีการที่คนรุ่นใหม่แสดงออก จึงทำให้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างคนรุ่นเก่ากับคนรุ่นใหม่มาอย่างต่อเนื่อง

ทางออกในการอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข โดยปราศจากความขัดแย้ง

ในความต่างระหว่างช่วงวัยที่มีความแตกต่างกันในมุมมองทางความคิดด้านการเมือง ถือว่าเป็นความแตกต่างที่ไม่ใช่ปัญหาหรือความขัดแย้งที่ไม่สามารถแก้ไขหรือคุมควบได้ แต่แนวทางหรือทางออกที่จะทำให้ทุกคนในสังคมที่มีความคิดทางการเมืองที่ต่างกันอยู่ร่วมกันได้อย่างไรในสังคมนั้น จึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ต้องร่วมด้วยช่วยกันประสานความร่วมมือ ขอมรับ เรียนรู้ เข้าใจสภาพปัญหาในสังคมของคนแต่ละช่วงวัยที่ต้องเผชิญ กับสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ทางการเมืองที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งสิ่งสำคัญคือการเปิดใจ รับฟังเหตุผลในการเห็นต่างด้านการเมืองของกันและกัน เพื่อให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขในสังคมเดียวกันต่อไปได้

จากการศึกษาแนวคิดวัฒนธรรมทางการเมือง ที่เกี่ยวข้องกับการแสดงทางพฤติกรรมของแต่ละบุคคล ผ่านความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง ที่แต่ละช่วงวัยได้รับสืบทอดกันมาจากรุ่นสู่รุ่น รวมทั้งการเรียนรู้จากสภาพสังคมทางการเมืองที่ได้พบเห็นติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน จนทำให้บุคคลนั้นเกิดความเชื่อ ขอมรับ และยึดถือ ทำให้เกิดเป็นภาพความคิดทางการเมืองในรูปแบบที่ได้รับการสั่งสมมาจนกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองที่เป็นเอกลักษณ์ของบุคคลในแต่ละช่วงวัยไปแล้ว อีกทั้งกระบวนการที่ก่อให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองยังเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้แต่ละบุคคลมีภาพความคิดทางการเมืองไม่เหมือนกัน ที่ประกอบด้วย การปลูกฝังหรือการถูกกล่อมเกลาทางการเมืองจากรุ่นสู่รุ่น ความรู้ทางการเมืองที่แต่ละช่วงวัยได้เรียนรู้ ตลอดจนความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมืองที่แต่ละบุคคลได้รับมา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้แต่ละช่วงวัยมีความคิดและมองภาพการเมืองแตกต่างกันได้ ผู้เขียนจึงนำหลักของแนวคิดวัฒนธรรมทางการเมืองนี้มาปรับใช้ เพื่อเป็นแนวทางแก้ไขหรือการหาทาง

ออกให้กับความขัดแย้งของคนแต่ละเจนที่มีมุมมองทางความคิดด้านการเมืองที่แตกต่างกัน ให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมการเมืองได้อย่างสงบสุข ดังนี้

1. กระบวนการปลูกฝังอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองผ่านสถาบันครอบครัว ถือเป็นจุดเริ่มต้นในการเรียนรู้ของตัวบุคคลที่ได้รับมาจากคนในครอบครัว ผู้นำครอบครัวอย่างพ่อและแม่ อย่างเจนเนอร์ชั่นเบบี้บูมเมอร์สและเจนเนอร์ชั่นเอ็กซ์ถือเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมทางการเมืองให้กับลูกหรือคนในครอบครัวอย่างเจนเนอร์ชั่นวายกับเจนเนอร์ชั่นแซดเป็นอย่างมาก รวมไปถึงพี่น้อง เครือญาติในครอบครัวอย่างเจนเนอร์ชั่นเอ็กซ์และเจนเนอร์ชั่นวาย ล้วนมีบทบาทและอิทธิพลในการถ่ายทอดข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการเมืองให้คนแต่ละรุ่นในครอบครัวได้เช่นกัน ความเป็นพี่เป็นน้องในแต่ละครอบครัวอาจมีความสนิทสนมกัน มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนกัน รวมไปถึงเรื่องความคิดหรือมุมมองทางการเมือง ซึ่งหากพี่หรือน้องมีความคิดเห็นหรือมุมมองทางการเมืองไปในทางเดียวกัน ก็จะส่งผลให้ภาพความคิดทางการเมืองเป็นไปในรูปแบบที่คล้ายคลึงกันได้ อีกทั้งข้อมูลที่เด็กหรือคนในครอบครัวได้รับการปลูกฝังที่ถือเป็นครูคนแรกนั้น จะส่งผลให้คนคนนั้นมีความคิด ความเชื่อ และทัศนคติเป็นไปตามสิ่งที่ได้รับฟังมา สิ่งสำคัญในการปลูกฝังให้คนในครอบครัวมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพการเมืองในสังคมในรูปแบบที่เป็นกลาง ไม่ชี้นำให้เกิดความขัดแย้ง กับคนเห็นต่างทางด้านเมือง จึงถือเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะจะส่งผลให้คนที่ได้รับการอบรมสั่งสอนมีความคิดหรือการแสดงออกทางการเมืองได้อย่างเหตุเป็นผลมากขึ้น อันจะส่งผลให้คนเหล่านี้ที่ถูกขัดเกลาจากครอบครัวให้เปิดใจ ยอมรับในความเห็นต่าง เพื่อจะส่งผลให้พวกเขาสามารถเติบโตและอยู่ในสังคมที่มีคนเห็นต่างทางการเมืองได้อย่างมีความสุขโดยปราศจากความขัดแย้ง

2. กระบวนการปลูกฝังอบรมกล่อมเกลาทางการเมืองผ่านสถาบันการศึกษา ถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยต่อเนื่องจากการถูกกล่อมเกลาในระบบของการเมืองผ่านครอบครัว ที่เป็นสถาบันขั้นพื้นฐานแล้ว สถาบันสถานศึกษา โรงเรียน จึงถือเป็นด้านสองที่จะทำให้เด็กและเยาวชนมีความรู้เกี่ยวกับโลกของการเมืองและบทบาทหน้าที่ของพลเมืองได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ผ่านครูผู้สอนหลักของการเมืองการปกครองหลักประชาธิปไตยในระบบของการเมืองไทย ให้เด็กได้รับรู้ถึงประวัติศาสตร์การเมืองไทยในอดีตจนนำมาสู่ภาพการเมืองในปัจจุบัน ให้เด็กได้มีความตระหนักถึงเรื่องราวที่ผ่านมาของการเมืองบนหลักเหตุและผล ซึ่งจะเป็นผลทำให้คนรุ่นใหม่อย่างเจนเนอร์ชั่นวายและเจนเนอร์ชั่นแซดได้เกิดกระบวนการคิด ไตร่ตรองข้อมูลหรือข่าวสารที่ได้รับจากครู อาจารย์ โดยไม่ใช้อารมณ์หรือความรู้สึกในการตัดสินเหตุการณ์ทางการเมืองต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งหากคนรุ่นใหม่ที่กำลังอยู่ในวัยกำลังศึกษาอย่างคนรุ่นหลังได้รับทราบถึงความเป็นมาของการเมืองไทย และได้เรียนรู้หลักของการอยู่ร่วมกันกับคนในสังคมที่ทุกคนต้องพึ่งพาอาศัยกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ยอมรับในความคิดเห็นที่แตกต่างของกันและกัน เพื่อให้สังคมเป็นสังคมที่เป็นของคนทุกคน อันจะทำให้คนเหล่านี้เติบโตมาในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ

บทสรุป

จากการศึกษาลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของคนแต่ละเจนเนอเรชัน ที่มีความแตกต่างกันทางด้านความคิดในมุมมองทางการเมือง ที่มีพื้นฐานมาจากการเติบโตของแต่ละคนในครอบครัวที่มีการเลี้ยงดูที่ต่างกัน และการเผชิญกับสภาวะแวดล้อมและสภาพทางการเมืองในสังคมที่เกิดขึ้น ทำให้คนรุ่นเก่าอย่างเจนเนอเรชันเบบี้บูมเมอร์ส กับเจนเนอเรชันวาย และเจนเนอเรชันแซด มีความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกันจนกลายเป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งสิ่งสำคัญที่จะเป็นทางออกของปัญหาความแตกต่างระหว่างคนต่างวัย อาจจะเป็นการเปิดใจ รับฟังเหตุผลความเห็นต่างทางความคิดที่ทำให้เกิดการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ของคนรุ่นใหม่ อาจเริ่มต้นจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในครอบครัวระหว่างพ่อแม่กับลูก ซึ่งสถาบันครอบครัวถือเป็นรากฐานและจุดเริ่มต้นที่สำคัญของการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้เกิดขึ้นกับตัวบุคคลนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และในภาพรวมของสังคมอาจให้มีการเปิดเวทีแลกเปลี่ยนหรือแสดงความคิดเห็นทางการเมืองระหว่างคนแต่ละช่วงวัยร่วมกัน เพื่อให้ทุกคนได้มีความรู้ ความเข้าใจที่ตรงกัน ยอมรับในความแตกต่างของกันและกัน เพื่อให้เกิดความสงบสุขและความสามัคคีในสังคม เพราะในท้ายที่สุดแล้วเป้าหมายหรือปลายทางของคนทุกวัยคือการอยากเห็นประเทศก้าวเดินไปข้างหน้า เพื่อให้ทุกคนมีความเป็นอยู่และมีคุณภาพชีวิตที่ดี ตลอดจนเพื่อให้ทุกคนในสังคมได้มีสิทธิ์ เสรีภาพ และมีความเสมอภาคอย่างเท่าเทียมกัน

รายการอ้างอิง

- กนกรัตน์ เลิศชูสกุล. (2564). *สงครามเย็น (ใน) ระหว่างโบว์ขาว*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- กานต์พิชชา เก่งการช่าง. (2556). เจนเนอเรชันวายกับความท้าทายใหม่ในการบริหารทรัพยากรบุคคล. *วารสารสังคมศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 2(1), 15-16.
- โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. (2557). เจนวายคืออะไร. วันที่ค้นข้อมูล 22 ตุลาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://goo.gl/KouW13>
- แฟลชม็อบนักศึกษา ถึง ชุมนุมใหญ่ของ "คณะราษฎร 2563" ลำดับเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองปี 2563. (2563). วันที่ค้นข้อมูล 22 ตุลาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-54741254>
- ลิขิต ธีรเวคิน. (2529). *ขอบข่ายและวิธีการศึกษารัฐศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สามศาสตร์.
- วสะ นูรพาเดช และอนันต์ โอสถศิลป์. (2563). *การวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดและทัศนคติทางการเมืองระหว่างประชากรต่างช่วงวัย*. รายงานการวิจัย, มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- ศรีกัญญา มงคลศิริ. (2548). *Power gens branding*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์
- ศิริสุดา แสงทอง. (2564). ความตื่นตัวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่: จุดยืนประชาธิปไตยใหม่แห่งอนาคต. *วารสารมหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 8(2).

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2563). ม็อบการเมืองคนรุ่นใหม่: จากแฟลชม็อบ
สู่คณะราษฎร 2563. วันที่ค้นข้อมูล 22 ตุลาคม 2566, เข้าถึงได้จาก

https://www.thaihealthreport.com/th/situation_ten.php?id=41&y=2564&bm=6

สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. (2549). *การเมืองไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สมารธรรม.

สรรพชญ ไชยสิริยะสวัสดิ์. (2557). สแกนคน 4 เจเนอเรชั่น. วันที่ค้นข้อมูล 22 ตุลาคม 2566, เข้าถึงได้จาก

http://swis.acp.ac.th/html_edu/acp/temp_informed/1514.pdf

อรรณณ สว่างอารมณ์. (2563). *การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น: กรณีศึกษาอำเภอวัง
น้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, คณะพัฒนาสังคมและ
สิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อรรณณ สว่างอารมณ์. (2563). *การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น: กรณีศึกษาอำเภอ
วังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วารสารพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 23(1).

อรรถสิทธิ์ พานแก้ว. (2562). คนรุ่นใหม่. วันที่ค้นข้อมูล 22 ตุลาคม 2566, เข้าถึงได้จาก

<http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=คนรุ่นใหม่>